

Пет дискуссионни форума в област Пловдив очертаха ключовите предизвикателства пред ранното детско развитие

Datum 13.10.2026
Subjekt Фондация „За Нашите Деца“
Region Bulgaria
Kategorie Healthcare and hospitals, Social services, Education

Достъпът до качествени здравни, образователни и социални услуги, подкрепата за родителите и преодоляването на неравенствата бяха сред основните теми на пет дискуссионни форума, които фондация „За Нашите Деца“ проведе в област Пловдив в рамките на проект „Обществен договор за ранното детство“.

Срещите се проведоха на 17 юли и 23 септември в Пловдив, на 1 октомври в Стамболийски и на 9 октомври в Съединение. В тях се включиха общо 40 участници – родители с различен житейски опит, сред които представители на ромската общност, родители на деца с интелектуални затруднения, приемни родители и осиновители, както и педагози, медицински специалисти, социални работници и представители на граждански организации.

Обединени от убеждението, че всяко дете заслужава възможно най-добрия старт в живота, участниците споделиха своя опит, предизвикателствата, с които се сблъскват, и вижданията си за необходимите промени в политиките и практиките, свързани с ранното детско развитие.

Различни общности, сходни предизвикателства

Въпреки различния профил на участниците и местните общности, дискусиите откритоха редица общи проблеми – ограничен достъп до специалисти и услуги, недостатъчна подкрепа за родителите, недостиг на персонал в детските градини и затруднения при осигуряването на индивидуален подход към потребностите на всяко дете.

Особено отчетливо се проявиха **неравенствата между големите градове и по-малките населени места**, където достъпът до педиатри, логопеди, психолози и специализирани услуги често е ограничен. Това поставя семействата пред допълнителни финансови и организационни затруднения и ги принуждава да търсят необходимата подкрепа извън своите общини.

В Пловдив родителите на деца с интелектуални затруднения поставиха акцент върху необходимостта от навременна подкрепа още от момента на установяване на увреждането. Те подчертаха значението на достъпната информация, психологическото консултиране и реалното приобщаване на децата в образователната система. Сред обсъдените възможности бяха и създаването на адаптирани спортни групи, подобряването на достъпността на спортната инфраструктура и осигуряването на условия всяко дете да участва в занимания по физическо възпитание според индивидуалните си възможности.

По време на дискусиата в квартал „Столипиново“ на преден план излязоха предизвикателствата, свързани с финансовата несигурност на семействата, образователната сегрегация и административните пречки пред достъпа до услуги. Участниците обърнаха

внимание на необходимостта от включване на образователни медиатори още в детските градини, както и от мерки, които да осигурят по-равни възможности за развитие на децата.

В Стамболийски основен фокус бяха условията в детските градини и необходимостта от повече педагогически специалисти, по-малки групи и по-добра подкрепа при прехода между ясла, детска градина и училище. Като сериозно предизвикателство беше посочена и високата натовареност на социалните работници. Участниците споделиха, че едва трима специалисти от отдела за закрила на детето обслужват три общини, което затруднява предоставянето на навременна и индивидуална подкрепа.

В Съединение дискусиата открои недостига на медицински специалисти, включително педиатри и детски невролог. Сред предложенията за подобряване на местната среда бяха създаването на център, който да обединява различни специалисти за работа с деца, разширяването на възможностите за спорт и осигуряването на допълнително финансиране за детските градини в малките населени места.

От споделените трудности към конкретни решения

Петте форума не се ограничиха до идентифицирането на проблемите. Родители и специалисти формулираха конкретни предложения за подобряване на условията за ранно детско развитие, обединени в няколко основни направления:

- **По-достъпно здравеопазване и ранна подкрепа** – осигуряване на повече педиатри, логопеди, психолози и други специалисти, разширяване на безплатните здравни услуги и навременна подкрепа за семействата на деца с увреждания.
- **По-качествено ранно образование и грижа** – намаляване на броя на децата в групите, увеличаване на педагогическия и помощния персонал, по-плавен преход между образователните етапи и възможност за индивидуален подход към всяко дете.
- **Повече подкрепа за родителите** – подобряване на финансовата подкрепа за отглеждане на деца, развитие на програми за родителски умения, психологическо консултиране и по-добра информираност за съществуващите услуги, включително чрез онлайн консултации.
- **Реално приобщаване и равни възможности** – разширяване на подкрепата за децата със специални образователни потребности, повишаване на компетентностите на педагогическите специалисти, преодоляване на образователната сегрегация и създаване на повече възможности за спорт и социализация.
- **По-достъпни услуги в малките населени места** – развитие на здравни, образователни и социални услуги на местно ниво, осигуряване на повече места в детските ясли и по-адекватно финансиране на детските градини според специфичните потребности на общностите.

Добрият старт за всяко дете започва с подкрепа за семейството

Едно от най-важните послания, които обединиха участниците в петте форума, е, че **благосъстоянието на децата е неразривно свързано с благосъстоянието на техните семейства**. Финансовата сигурност, достъпът до качествени услуги, подкрепата за родителите и възможността за навременна професионална помощ са взаимосвързани условия за пълноценното развитие на всяко дете.

Дискусиите показаха и необходимостта политиките за ранно детско развитие да отчитат в по-

голяма степен спецификите на местните общности и реалните потребности на семействата. Решенията трябва да достигат до всички деца, независимо дали живеят в голям град или малко населено място, какво е социално-икономическото положение на семейството им или дали имат нужда от допълнителна подкрепа.

Чрез проект „Обществен договор за ранното детство“ фондация „За Нашите Деца“ насърчава активното участие на родителите, специалистите и местните общности в разговорите за бъдещето на най-малките. Споделените гледни точки и формулираните предложения са важна основа за търсенето на устойчиви решения и за изграждането на политики, които поставят детето и семейството в центъра.

Защото всяко дете заслужава равен шанс за добър старт в живота, а постигането му е споделена отговорност.

Проектът се реализира с подкрепата на Швейцарско-българската програма за сътрудничество, Механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност (МГАП) 2024-2029. Изразените възгледи и мнения са изцяло на авторите и участниците и не отразяват непременно позициите на правителствата на Швейцария и България.

<https://detebg.org/news/pet-diskusionni-foruma-v-oblast-plovdiv-ochertaxa-klyuchovite-predizvikatels-tva-pred-rannoto-detsko-razvitie>